

Nieuwoudtville

Zuid-Afrika deel 2

Nieuwoudtville wordt wel de 'bulb capital of the world' genoemd. Niet onterecht als je je realiseert hoeveel verschillende bol-, knol- en wortelstokgewassen of geofyten in dit gebied groeien. Dit wordt pas echt duidelijk als je door het gebied rijdt en her en der stopt om de vegetatie nader te bestuderen.

Nieuwoudtville ligt op het Bokkeveld Plateau. Het gebied rond deze plaats, eigenlijk een klein dorpje van zo'n honderd huizen, wordt gezien als één van de meest interessante plantengroeigebieden van Zuid-Afrika, zeker als het gaat om de geofyten. Ongeveer veertig procent van de planten in het gebied rond Nieuwoudtville is een geofyt; in Namaqualand is dit circa zestien procent. Ook ligt het percentage van bol-, knol- en wortel-

stokgewassen, dat endemisch is (dus alleen in dit gebied voorkomt), hoger dan in andere gebieden, zowel in Zuid-Afrika als daarbuiten. Een vierkante meter grond rond Nieuwoudtville omwoelen kan en mag niet, maar wie het toch doet, treft een zeer groot aantal, in hoeveelheid en in diversiteit, geofyten aan.

Wie bolgewassen wil zien, hoeft maar langs de kant van de weg te stoppen en in de drie tot vijf meter brede strook tussen de weg en de afrastering van de weilanden de ogen de kost te geven. Zo kan je een bloeiende *Tenicroa filifolia* tegenkomen met direct ernaast een niet-bloeiende *Tenicroa multifolia*. Van deze laatste plant zijn dan alleen de kenmerkende karakteristieke gekrulde of opgerolde bladeren te zien. Wie niet goed oplet, wordt makkelijk op het verkeerde been gezet, want er groeien in hetzelfde gebied ook *Gethyllis*-, *Albuca*- en

Oranje bloeiende velden Glenlyon

*Chlorophytum*soorten met vergelijkbare bladeren. Ook groeien en bloeien er de diverse *Bulbine*'s.

Door de afwezigheid van een deel van de bladeren is het moeilijk uit te maken om welke soorten het gaat. In augustus is het niet mogelijk *Brunsvigia bosmaniae* te passeren zonder hem op te merken. De vier tot tien bladeren van de plant liggen plat op het grondoppervlak en kunnen ieder zo'n dertig centimeter lang worden. De planten bloeien aan het begin van de Zuid-Afrikaanse herfst, in maart-april. Je schijnt er je klok op gelijk te kunnen zetten: drie weken na de eerste voldoende omvangrijke regenval verschijnen de grote schermen met de roze gekleurde bloemen. Deze *Brunsvigia*soort komt wijd verspreid in de drie Kaap provincies voor. Overigens zie je vaak diverse exemplaren naast elkaar groeien. Verder kan je *Lachenalia*'s in diverse

Hesperantha vaginita

Bladeren *Brunsvigia bosmaniae*

tinten van wit tot paars tegenkomen. Ook groeit hier *Babinia vanzyliae*.

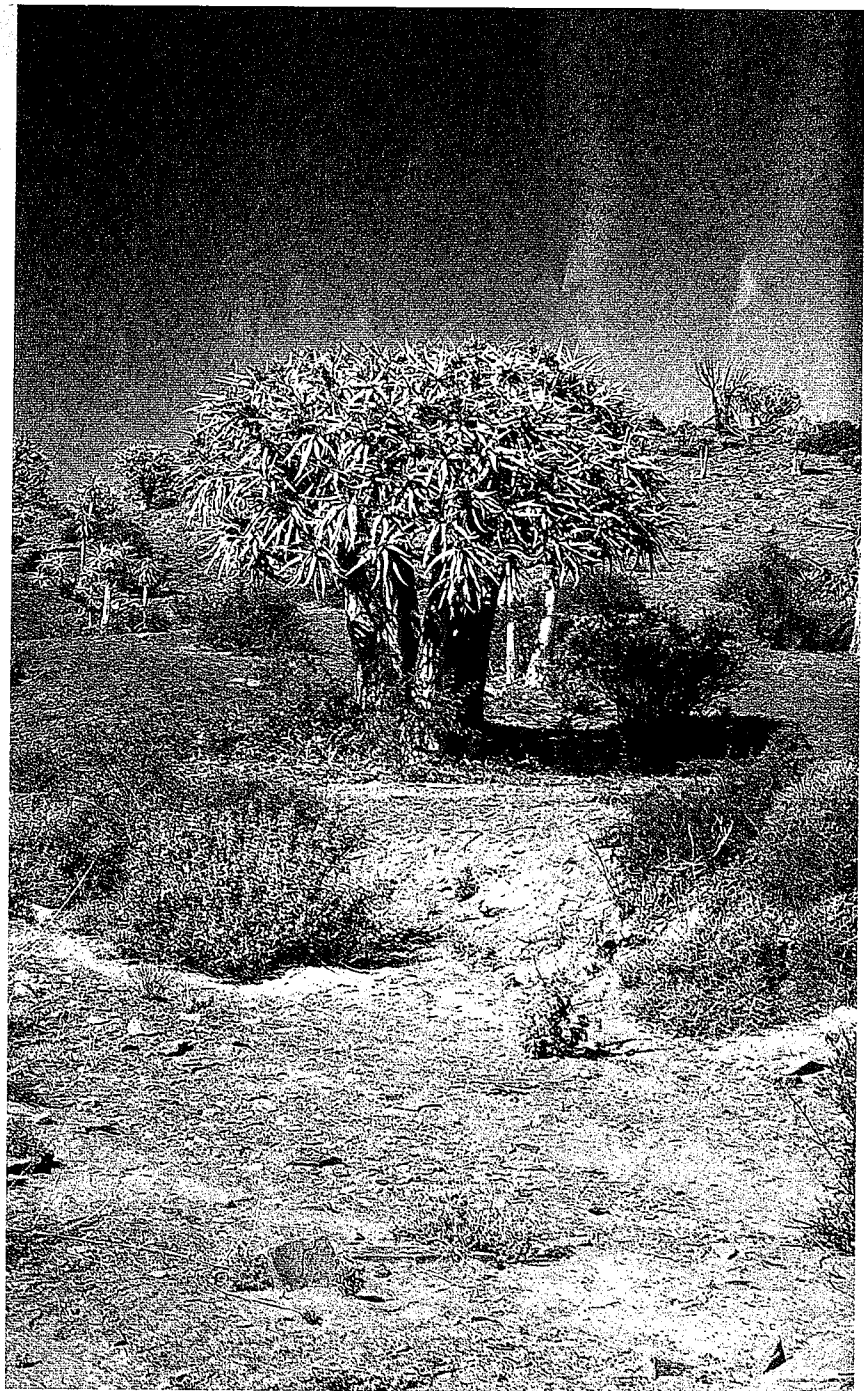
In de berm valt de groeiende diversiteit aan planten op. Deze is groter dan in de enkele meters verder gelegen weilanden. Een verschijnsel, dat ook andere gebieden in Zuid-Afrika voorkomt. Niet op de farm Glenlyon van Neil MacGregor. Neil MacGregor heeft een vijftienhonderd hectare grote schapenfarm. Hij is zo'n dertig jaar geleden gestart met het op een natuurlijke wijze boeren en beheren van zijn landerijen. Deze wijze van beheren houdt onder andere in dat hij in de afgelopen drie decennia geen pesticiden meer heeft gebruikt. Mede daardoor krijgt de flora én fauna alle mogelijkheden zich te ontwikkelen en om in stand te blijven. Hierdoor is Glenlyon een wereldwijd begrip geworden met name vanwege de veelheid aan geofyten, die er groeien. Op een zonnige augustusmiddag kan je de volgende planten tegenkomen: *Hesperantha vaginata*, *H. pauciflora*, *Romulea sabulosa*, *Lapeirousia oreogena*, *Bulbinella nutans*, *Albuca maxima* en *Babiana*, *Homeria* en *Ixiasoorten*. Dit om een beeld te

geven van de rijkdom. Als het weer het toelaat, zijn er iedere middag excursies om de unieke vegetatie en de dieren van dit gebied te ontmoeten. Het adres van Neil MacGregor is P.O. Box 8, Nieuwoudtville, telefoonnummer: 0027-2721-81200.

Op de weg van Nieuwoudtville naar het noordoostelijk gelegen Loeriesfontein, passeer je het bord van de boerderij 'Gannebos'. Als je het pad naar de boerderij oprijdt, dan zie je na een paar kilometers aan je rechterkant een aantal heuvels met een 'kokerboombos'. Kokerboom is de Zuid-Afrikaanse naam voor *Aloe dichotoma*. Dit bos

Tenicroa filifolia

Kokerboombos met *Aloe dichotoma*'s is één van de twee kokerboombossen ter wereld, de andere is gelegen in Namibië. Het uitzicht is bijna buitenaards met de Aloe's verspreid staand op de verder gortdroge hellingen, waar binnen enkele tientallen kilometers een zeer grote palet planten te ontdekken valt.

Peter Knippels